

продуктів була придумана, щоб продавати їх як додаткову страховку від коливань ринку.

Зрештою на певному етапі відбувся збій, та комусь довелося платити за всі борги. Зазвичай постраждалими є громадяни, які мають мало спільного з кредитною системою та справно сплачують свої кредити.

На початку кризи багато аналітиків передрікали, що нинішню фінансову бурю буде складно пережити ісламській фінансовій системі, в якій, згідно з правилами Ісламу, заборонений позиковий відсоток — основа багатства і джерело бід для традиційного світу грошей. Але вони помилялися.

Find similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

наслідок слідування релігійним законам, заборона на стягування фіксованого відсотка і складні фінансові інструменти, допомогли ісламським банкам уникнути колосальних збитків унаслідок несплати боргів, що стали причиною обвалу світової фінансової системи.

Більше того, в період нинішньої фінансової кризи рентабельність активів і капіталу ісламських банків перевищує аналогічні показники, що спостерігалися у секторі під час кризи 1997—1998 рр. на ринках, що розвиваються, що говорить про підвищення рівня фінансової «зрілості» і стійкості ісламського банківського сектора за останнє десятиліття.

Література

1. Campbell R. Harvey, <http://www.duke.edu/~charvey>

УДК 330.341.1

А. В. Шаперенков, канд. екон. наук,
директор департаменту
управління продуктами
роздрібного бізнесу VAB Банк

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В СИСТЕМІ ПРИВАТНОГО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

Інноваційна система України нині переживає не найкращі часи свого становлення та розвитку, що пов'язано, перш за все, з політичними подіями та постійними процесами перерозподілу

влади [1]. Однією з вагомих проблем є відсутність системності у здійснюваних державою заходах щодо реалізації інноваційного потенціалу національної економіки, в тому числі і заходів фінансового забезпечення інноваційних процесів [2].

Взаємодія процесу фінансового забезпечення інноваційного процесу та самого інноваційного процесу залежить від моделі суспільного відтворення. Так, в адміністративно-плановій та змішаній моделі господарювання первинним є сам інноваційний процес, а в ліберально-ринковій моделі — процес фінансування. В Україні, на наш погляд, в умовах активних змін соціально-економічних акцентів, інноваційний процес повинен бути первинним щодо процесу його фінансового забезпечення, оскільки саме в результаті здійснення інноваційних процесів створюються реальні цінності, що втілюють у собі найбільш передові досягнення людської думки. Первинна, визначальна роль інноваційних процесів стосовно його фінансування не означає, що воно відіграє пасивну, другорядну роль. Але при цьому роль координатора в процесі цієї взаємодії повинна відіграти держава.

Державне регулювання вітчизняних інноваційних процесів здійснюється шляхом визначення інноваційної діяльності як необхідної складової інвестиційної та структурно-галузевої політики; формування і забезпечення реалізації інноваційних програм та цільових проектів; створення економічних, правових та організаційних умов для забезпечення державного регулювання інноваційної діяльності; створення та сприяння розвитку інфраструктури інноваційної діяльності [3].

Участь держави в інноваційних процесах і їх фінансуванні повинна поєднуватися із активністю підприємств. При цьому роль держави в частині регулювання приватного фінансування інноваційних процесів забезпечується тим, що держава:

- емітує гроші, забезпечуючи функціонування народного господарства на всіх його рівнях, у тому числі й на рівні здійснення інноваційного процесу;
- регулює грошову емісію, воно може здійснювати за рахунок емісії фінансування ряду інноваційних проектів;
- регулює співвідношення між «довгими» («інвестиційними») грошима, що направляються на фінансування інноваційного процесу й «короткими», що обслуговують поточні витрати на виробництво, угоди в сфері обігу, щоденне споживання життєвих благ населенням тощо.
- визначає рівень оподатковування виробничих підприємств, установлює мінімальні гарантовані рівні оплати праці й

обов'язкових соціальних платежів, що істотно впливає на величину коштів, що надходять у розпорядження підприємств та можуть бути використаними для фінансування інноваційних процесів;

- регулює величину позичкового відсотка та можливість одержання кредитів під інноваційні проекти;

- через регулювання цін впливає як на загальну величину доходу підприємства, що визначає можливості фінансування їм інноваційного процесу, так і на розміри витрат, необхідних для здійснення інновацій і інвестицій;

- за допомогою регулювання валютного курсу впливає на окупність інноваційних проектів;

- впливає на формування імпорتنих і експортних аспектів інноваційних процесів;

- формує джерела фінансування інноваційних процесів (якщо доходи держави від інноваційних проектів істотно перевищують величину внутрішніх і зовнішніх запозичень разом з відсотками по них, то державний борг визнається виправданим);

- розподіляє й перерозподіляє грошові кошти в суспільстві (від того яким чином працює загальнодержавна система розподілу й перерозподілу грошей у країні, багато в чому залежить фінансування інноваційних процесів).

Таким чином, в сучасних умовах державний вплив на інноваційні процеси у масштабі національної економіки повинен здійснюватися не за критеріями надуманих монетарних параметрів, а у відповідності зі стратегією соціально-економічного розвитку країни, де ключову роль зіграти інноваційний процес. Залежно від конкретних завдань у частині інноваційних процесів, державі необхідно до кожного етапу розвитку країни визначати набір тих або інших грошово-фінансових показників, конкретизуючи їхні параметри відповідно до планування й програмування інноваційних процесів.

Література

1. http://www.kartina.ua.info/index.phtml?art_id=200519&action=view&sel_date=2007-12-14
2. Проблеми та пріоритети формування інноваційної моделі розвитку економіки України // Жаліло Я. А., Архієреєв С. І., Базилук Я. Б. та ін. — К.: 2006.
3. <http://www.ukr-law.com.ua/general/codes/2-gospodar?start=34>